

VI SKAL VÆRE ET TOPHOLD HVER DAG

[Mål] Skarphed i personbeskrivelser og pædagogiske handleplaner og en afdelingsleders ønske om, at personalegruppen leverer en faglig indsats på landsholdsniveau, er nøgleordene på Gården i Paderup. Her har afdelingsleder Søren Eg Thøstesen med årene rykket sig pædagogisk, så han i dag siger nej tak til magtbeføjelser.

[af]

LOUISE KASTRUP SCHEIBEL, JOURNALIST, CENTER FOR VOKSENSOCIAL,
REGION MIDTJYLLAND | LOUISE.SCHEIBEL@PS.RM.DK

...HVER DAG

Om tirsdagen hjælper Gårdens otte beboere med at gøre rent i hele huset. Her giver Allan stuens sofa en tur med en fugtig klud.

Der var engang en afdelingsleder, som mente, at vejen frem gik ud på blandt andet at leve op til det, der bogstaveligt talt stod i de unges domme om at give dem 'et arbejds- og et botilbud'. Og levede man op til dommen med brug af magtbeføjelser, var det i orden.

- Sagde beboerne, at de ikke gad gå på arbejde, sagde vi, 'skal vi vædde'. Det virkede, for beboerne kom jo på arbejde. Oveni var beboernes mulighed for at begå ny kriminalitet meget begrænset. Men sådan må vi ikke arbejde, og sådan skal vi ikke arbejde, husker afdelingsleder Søren Eg Thøstesten tilbage.

Han har stået i spidsen for afdeling Gården i Paderup i de to år, afdelingen har eksisteret. Afdelingen hører under organisationen Granbakken i Allingåbro på Djursland, der er en del af Region Midtjylland.

Flere magtbeføjelser ikke nødvendigt

Søren Eg Thøstesen har rykket sit syn på det pædagogiske arbejde, især i forhold til magtbeføjelser. Det smitter i høj grad af på den indsats, som han og medarbejderne udfører på Gården i dag, hvor der bor otte beboere med problemskabende adfærd, heraf seks bedre fungerende udviklingshæmmede med dom.

- Vi ønsker ikke at have yderligere magtbeføjelser end de, som allerede ligger i serviceloven. Selvfølgelig kunne det nogle gange være rart at have øgede beføjelser, især i alvorlige tilspidsede situationer, hvor personalet kan opleve sig afmægtige. Men vi vælger at se det som en pædagogisk udfordring, siger Søren Eg Thøstesen.

I dag ligger fokus på kommunikation og dialog med de unge. Ikke blot på, at beboerne skal bo og arbejde. For med 'bo og arbejde' flytter man sig ikke pædagogisk, mener han.

- Vi skal dagligt udvikle en pædagogik, som kommer de unge til gode, og det sker ved at holde fokus på dialog med de unge omkring, hvad de vil med deres liv, både nu og senere. Opgaven går så ud på at hjælpe dem derhen, forklarer han.

Modsatte effekt

Faren ved at bruge magtbeføjelser kan ligge i, at man glemmer, at man står med en pædagogisk udfordring, hvor det er vigtigt at holde fast i de pædagogiske refleksioner for at finde løsninger på problemerne.

Søren Eg Thøstesen vurderer, at yderligere magtbeføjelser kunne være modproduktive og i stedet for at lave proaktive, pædagogiske strategier, som også giver mening for beboerne, kunne personalets magtbeføjelser modsat være med til at skabe og cementere et modsætningsforhold mellem dem og tilbuddets beboere.

- Magt kunne være den lette løsning, som måske ville virke for nogle. Men det kan også sagtens medføre, at man er med til at vedligeholde en konflikt- og modstandskultur. En kultur, som beboerne gerne vil dyrke i forvejen, og derfor er det langt fra gavnligt selv at gå med på den galej, mener Søren Eg Thøstesen.

Udviklingsaldre som omdrejningspunkt

En af grundene til, at Gården ikke har behov for øgede magtbeføjelser, hænger sammen med, at tilbuddet bruger rigtig meget tid og energi på at lave udførlige og præcise personbeskrivelser og pædagogiske handleplaner for hver enkelt beboer. I beskrivelserne bliver beboernes psykiske, sociale, intellektuelle og kommunikative udviklingsaldre beskrevet nøje ved hjælp af neuropædagogiske og udviklingspsykologiske værktøjer.

Personbeskrivelserne og de pædagogiske handleplaner bliver til i en fastlagt, længere proces mellem først den primære og den sekundære kontaktperson i samarbejde med kontaktpersonen i dagbeskæftigelsen. Herefter kobler afdelingslederen sig på og til sidst hele personalegruppen, hvor personbeskrivelsen og handleplanen skal stå sin prøve.

- Vi laver selv personbeskrivelserne velvidende, at vi hverken er psykologer eller psykiatere. Men jeg er ikke i tvivl om, at vi rammer rimelig præcist med hjælp af de værktøjer og skemaer, som nogle kolleger i vores organisation har udarbejdet, forklarer Søren Eg Thøstesen.

Han ser personbeskrivelserne som hele fundamentet for medarbejdernes arbejde med målgruppen. Og netop fordi personbeskrivelserne og de pædagogiske handleplaner bliver til af tre omgange – først kontaktpersonerne, så med afdelingslederen og til sidst hele personalegruppen – er der en stor fælles bevidsthed om, hvad der er den 'rigtige' måde at arbejde på med hver enkelt beboer.

- Det gør en forskel, at personbeskrivelserne og handleplanerne har været igennem møllen flere gange, hvor både jeg og hele personalegruppen har spillet rollen som djævlens advokat. Formuleringerne bliver præcise, og alle bliver meget skarpe på, hvad det er for en opgave, vi står over for afhængigt af, hvilken beboer, der er tale om, mener afdelingslederen.

Både tryghed og udfordring

Det er ikke nogen simpel pædagogisk opgave at have med de bedre fungerende udviklingshæmmede med dom at gøre. Men Søren Eg Thøstesen har en god fornemmelse af, at de arbejder på den 'rigtige' måde med målgruppen.

- Det skal forstås på den måde, at beboerne har tillid til os. At det er os, der lægger strukturen, det er os, der udfører præcisionspædagogik og kommunikerer klart med beboerne. Det gør dem trygge. Og fordi de har den respekt for os, kan vi give dem omsorg, massage og så videre, siger han.

Netop den tilgang til beboerne hænger meget godt sammen med, at én af de store opgaver, som personalet bruger tid på, handler om, at hver enkelt beboer skal opnå en bedre forståelse af sig selv.

- Vi arbejder meget med, at beboerne skal få et realistisk selv billede. De er jo pæne, unge mænd ofte med en relativ fin intellektuel udvikling, men med en følelsesmæssig og social udvikling som et lille barn. Derfor forstår de ikke altid konsekvenserne af deres handlinger, forklarer Søren Eg Thøstesen og fortsætter:

- Vi tilrettelægger en pædagogik, der med fokus på hver enkelt beboer sikrer, at den basale tryghed og stabilitet er til stede med udgangspunkt i, at beboeren har overskuddet og modet til at vove udfordringer også med et muligt nederlag til følge.

På den måde får beboerne langsomt en forståelse for, hvad de kan, hvad de ikke kan og især accepterer at modtage den hjælp, der er nødvendig i forhold til at leve et mere selvstændigt liv.

Curling ikke godt

Afdelingslederen oplever, at flere beboere har fået styrket deres i forvejen forhøjede selvpfattelse ved, at de er blevet rost og fremhævet som verdensmestre uden egentlig at have udrettet noget. Rare pædagoger har fjernet besværligheder med henblik på at planlægge 'succesoplevelser' for de unge.

- En beboer sagde til mig på et tidspunkt, at 'før kunne jeg alt, nu kan jeg ingenting'. Men hvem kan have givet ham det selvbillede? Det kan være pædagogerne. Han har troet, at han kan det samme som en tømrer. Blandt andet fordi nogle pædagoger har fortalt ham, at han kan isolere et loft. Men det kan han ikke. Han kan knapt nok lægge en enkelt isoleringsplade på, uden at den vil gå i stykker, fortæller Søren Eg Thøstesesen.

Derfor mener han, at det er vigtigt, at personalet ikke 'curler' beboerne. Det er ikke pædagogernes job at fjerne ujævnhederne på vejen for dem. Personalet vil ikke forhindre alle konflikter eller beskytte beboerne mod alle tænkelige knubs. For ellers får beboerne ikke reelle erfaringer. Til gengæld sørger personalet for, at de kan håndtere beboernes kriser og konflikter, hvis og når de opstår.

- Vores arbejde går netop ud på, at beboerne lærer nogle hensigtsmæssige handlestrategier i forhold til, hvordan de skal agere socialt. Så kan de bedre opnå nogle af de ting i livet, som de drømmer om såsom at få en kæreste mv. De handlestrategier lærer de lidt efter lidt, fordi vi har etableret et socialt felt, der både rummer tryghed og udfordring, siger Søren Eg Thøstesesen.

Teampay er sagen

Personalegruppen på Gården er meget engageret i tilblivelsen af alle personbeskrivelser og pædagogiske handleplaner. Det er med til at skabe en holdånd blandt medarbejderne omkring, hvilke pædagogiske tilgange der dur. En holdånd, som afdelingslederen betegner som afgørende for det fælles pædagogiske arbejde.

- Jeg har sagt, at så længe jeg er afdelingsleder på Gården, skal vi være et tophold hver dag. Vi er ikke noget old boys hold, men landsholdet. Det betyder, at man som spiller møder op til træning og yder sit bedste hver gang. Man følger den taktik, der er lagt, og derfor lykkes vores pædagogik, forklarer afdelingslederen og smiler over sine fodboldmetaforer.

Det handler om teampay. Uden det, kan det ikke lade sig gøre at drive et tilbud som Gården.

- Det er afgørende, at vi alle spiller på samme hold. Du kan godt komme med gode råd under træning og være klogere end både træneren eller målmanden. Men når kampen spilles, kender du din rolle og får afviklet kampen, som det er aftalt. Når vi på et personalemøde har besluttet en bestemt tilgang, struktur eller taktik, er det ikke tilladt at diskutere videre, når mødet er slut. Det, tror jeg på, er vejen frem, siger afdelingsleder Søren Thøstesesen.

...TOPHOLD

[f:]

Om Gårdens beboere

De seks beboere med dom har følgende diagnoser:

- Prader Willi Syndrom
- ADHD
- Autisme Spektrum Forstyrrelser
- Udviklingshæmning
- Svært følelsesmæssigt skadet
- Tvangspsykiatri

De seks beboere har domme for:

- Brandstiftelse
- Våbenbesiddelse
- Kidnapning
- Vold

Om Gården

- Gården er en afdeling under tilbuddet Granbakken, Region Midtjylland
- Afdelingen ligger i Paderup ved Randers
- Der bor otte beboere på Gården
- Alle beboere er bedre fungerende udviklingshæmmede
- Seks af beboerne har en dom
- Afdelingen har eksisteret siden 2008
- Der er 24 ansatte, heraf 14 uddannede pædagoger

ØVERST: 'Sagde beboerne, at de ikke gad gå på arbejde, sagde vi, 'skal vi vædde'. Det virkede, for beboerne kom jo på arbejde. Oveni var beboernes mulighed for at begå ny kriminalitet meget begrænset. Men sådan må vi ikke arbejde, og sådan skal vi ikke arbejde,' siger afdelingsleder Søren Eg Thøstesten.

NEDERST: Havetraktoren er populær blandt beboerne. Også selvom vejret ikke altid er det bedste, trækker Gårdens beboere i arbejdstøjet og giver området en overhaling. Her er Jakob på arbejde.

TH: Det er stort at få lov til at bruge motorsaven. Morten er fuldt koncentreret om at save træstammerne til brænde.

